

บทที่ ๔

ประวัติศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มี ความสำคัญ และคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคาร สิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือ เคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยาน ประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพง เมือง คูเมือง พิพิธภัณฑสถาน วัด ศาสนสถาน และ สิ่งก่อสร้างที่มี คุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทั้งจากกระแสความต้องการของ นักท่องเที่ยว หรือการถูกจัดให้เป็นกลุ่มสินค้าการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งนโยบาย การส่งเสริม การท่องเที่ยวของภาครัฐที่มุ่งรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยจะมีการสนับสนุนการ กำหนดจุดขายที่ชัดเจนและเชื่อมโยงให้เกิดการเกี่ยวพันกันภายใต้แนวทางการ พัฒนาอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทาง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม รวมถึงสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของชนรุ่นหลัง เพื่อชื่น ชมและเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และ โบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยวนั้น บนพื้นฐานของความ รับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทาง วัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชน ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว นั้น รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น การจัดรายการเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ ชมซากอารยธรรมโบราณสถานต่างๆ อนุสาวรีย์/อนุสรณ์สถาน สิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่า และความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นต้น ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำเป็นต้องมี การจัดการอย่างเป็นระบบอย่างมีคุณภาพ หาก ขาดการจัดการที่ดีจะมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้ เช่นกัน ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่

- การดำเนินการโดยคำนึงถึงศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว
- การดำเนินการโดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว
- การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ที่ต้องมีการจัดการด้านการอนุรักษ์ ด้านการบริหารจัดการ
- การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก การเปิดโอกาสและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งการ กระจาย รายได้สู่ชุมชน ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

๑) อุทยานประวัติศาสตร์ (Historical Park)

๒) ซากอารยธรรมแหล่งโบราณคดี เมืองโบราณ (Dead Monuments Archaeological Sites/Old Town)

๓) พระราชวัง วัง พระตำหนัก พระที่นั่ง คຸ້ມ (Palace/Residence of royalty)

๔) ศาสนสถาน (Religious Place)

๕) ปราสาทหิน ปรางค์ กູ່ (Sandstone Sanctuary)

๖) อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน ศาลวีรชน สຸສານ (Monument) ๙

๗) พิพิธภัณฑ์ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและศิลปะร่วมสมัย (Historical and Cultural Museum)

๘) ป้อมปราการ กำแพงเมือง ประตูเมือง คูเมือง (Fortress/City Wall/City Gate/Moat)

๙) สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม (Other Historical and Cultural Elements)

๑๐) สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Building)

ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทที่มนุษย์สร้างขึ้นแต่มีความ แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นประเภทอื่น เนื่องจากมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม รวมถึงความผูกพันทางจิตใจต่ออนุชนรุ่นหลัง ประเทศไทยมีแหล่งประวัติศาสตร์ จำนวนมาก กระจายอยู่ตามภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทยและมีความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดดึงดูดสำคัญด้านการท่องเที่ยว แต่การเปิดแหล่ง ประวัติศาสตร์เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยขาดการจัดการที่ดีอาจท ำให้โบราณสถานและสภาพแวดล้อมของแหล่งประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรมได้ จนบางครั้งยากต่อการฟื้นฟูแก้ไขให้ กลับคืนสู่สภาพเดิม และส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการท่องเที่ยวในที่สุด ดังนั้นการก าหนดกรอบหรือ เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแล แหล่งท่องเที่ยวได้น ำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเป็นเครื่องมือในการ ตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่ง สำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

๑. ปัตตานี คือจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เฝียบพร้อมด้วยแหล่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เช่น มัสยิดกรือเซะ สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ฯลฯ และพื้นที่ธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ทั้งผืนป่า สายน้ำ และท้องทะเล นับเป็นอีกจังหวัดที่ดึงดูดด้วยวิถีชีวิตของผู้คนและสภาพภูมิประเทศ สัมกับความยิ่งใหญ่ในฐานะเมืองหลวงของอาณาจักรลังกาสุกะ ซึ่งเป็นอดีตอาณาจักรเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชียอาคเนย์ จังหวัดปัตตานีมีเนื้อที่ประมาณ ๒,๐๕๒ ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กเป็นอันดับ ๒ ของภาคใต้ (อันดับ ๑ คือภูเก็ต) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การเพาะปลูก มีภูเขาสำคัญคือภูเขาทรายขาว ซึ่งอยู่ในเทือกเขาสันกาลาศรี มีแม่น้ำสำคัญ ๒ สาย คือ แม่น้ำตานีและแม่น้ำสายบุรีปัตตานีเป็นดินแดนเก่าแก่ซึ่งได้ส่งสมความรุ่งเรืองมายาวนาน มีชื่อปรากฏอยู่ในเอกสารโบราณหลายฉบับ เช่น ตานี ปะตานี ฟาฏอนี โฝตาทนี ต้าหนี่ เป็นต้น ด้วยทำเลที่ตั้งติดกับทะเล มีอ่าวที่สามารถบังคับคลื่นลมได้ดี อีกทั้งยังมีเส้นทางบกและเส้นทางแม่น้ำเชื่อมต่อกับด้านมหาสมุทรอินเดีย รวมถึงการที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ปัตตานีจึงเป็นเมืองท่าค้าขายกับเมืองอื่นๆ บนคาบสมุทรมาเลย์ที่เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างยิ่ง การเป็นเมืองท่าเช่นนี้ยังทำให้ปัตตานีได้รับอารยธรรมจากชนชาติต่างๆ ที่เข้ามาติดต่อค้าขาย ซึ่งต่อมาได้ผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิม กลายเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะมาจนถึงทุกวันนี้ นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีเชื่อว่า ดินแดนที่เป็นปัตตานีในปัจจุบัน คือที่ตั้งของอาณาจักรลังกาสุกะ ซึ่งรุ่งเรืองมาตั้งแต่ช่วงพุทธศตวรรษที่ ๗ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองโบราณยะรังในปัจจุบัน จนถึงช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ลังกาสุกะจึงเริ่มเสื่อมลง เพราะชายฝั่งทะเลขึ้นเขิน แม่น้ำเปลี่ยนทางเดิน อีกทั้งอาณาจักรมะละกาทางตอนใต้ยกกำลังมาโจมตีหลาย

ครั้ง จังหวัดปัตตานีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอมายอ อำเภอหนองจิก อำเภอปะนาเระ อำเภอสายบุรี อำเภอยะรัง อำเภอยะหริ่ง อำเภอทุ่งยางแดง อำเภอไม้แก่น อำเภอกะพ้อ และอำเภอแม่ลาน

● สถานที่ท่องเที่ยวแนะนำ จังหวัดปัตตานี

๑. มัสยิดกรือเซะ

มัสยิดกรือเซะ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนขนาดกว้าง ๑๕.๑๐ เมตร ยาว ๒๙.๖๐ เมตร สูง ๖.๕๐ เมตร เสาทรงกลม เลียนรูปลักษณะแบบเสาโคซิดของยุโรป ช่องประตูหน้าต่าง มีทั้งแบบโค้งแหลมและโค้งมนแบบโคซิด โดมและหลังคายังก่อสร้างไม่เสร็จ อิฐที่ใช้ก่อมีลักษณะเป็นอิฐสมัยอยุธยา ตรงฐานมัสยิดมีอิฐรูปแบบคล้ายอิฐสมัยทวารวดีปะปนอยู่บ้าง

๒. สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ปัตตานี คือ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 80 พรรษา ลำดับที่ 12 ตั้งอยู่ที่ชายหาดทะเล ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี มีเนื้อที่เดิม 155 ไร่ ปัจจุบันสืบเนื่องจากการเจริญงอกงามของป่าชายเลนทำให้ชายหาดงอกได้เนื้อที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ที่ละน้อย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานเปิดสวนเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2537 ลักษณะพื้นที่เดิมเมื่อแรกสร้าง พื้นที่มีลักษณะเปิดโล่งมองเห็นชายหาดที่เป็นเลนที่อยู่ใกล้ได้ชัดเจน มีต้นเสม็ด โกงกางและพืชป่าชายเลนขึ้นประปราย มีสัตว์ทะเลเล็ก ๆ น้อย ๆ พอให้ได้แลเห็น ทะเลมีลักษณะเปิดโล่ง หากมีพายุรุนแรงหรือคลื่นสูงจะไม่มีสิ่งใดช่วยบรรเทา

ปัจจุบัน จากการสร้างให้เป็นสวน ต้นไม้ป่าชายเลนต่าง ๆ ได้เจริญงอกงามและเติมโตขยายอาณาเขตจับดินเลนให้ตื้นเขินทำให้แผ่นดินงอกเกิดประโยชน์ด้านนิเวศวิทยาเป็นอย่างดียิ่ง สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ปัตตานีจึงเป็นสวนที่สามารถใช้เป็นที่ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนและเป็นที่พักผ่อนและอยู่อาศัยของนกและสัตว์ป่าชายเลนนานาชนิด สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ปัตตานีในปัจจุบันได้กลายเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวเมืองตั้งแต่ยามเช้าจนถึงยามเย็น มีผู้คนจำนวนมากมาออกกำลังกายรับอากาศบริสุทธิ์และเพลิดเพลินกับแสงอาทิตย์สีทองยามขึ้นจากขอบฟ้าและสีแดงส้มยามลับในตอนเย็น

๓. มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี (The Pattani Central Mosque)

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานีก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2497 โดยใช้พื้นที่บริเวณริมถนนหลวงสายปัตตานี-ยะลา ย่านตำบลอาเนาะรู กว้าง 3 ไร่ 55 ตารางวา ตามแนวคิดของรัฐบาลในสมัยนั้นที่ต้องการให้เกิดสันติสุขขึ้นในพื้นที่ห่างไกลที่มีภูมิความรุนแรงเกิดขึ้น ทั้งจากสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่พัฒนาและความแตกต่างทางศาสนา โดยพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเดินทางมาวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2500 และใช้เวลาก่อสร้างนาน 9 ปี เมื่อแล้วเสร็จจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีได้เดินทางมาทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2506 ให้ชื่อว่า “มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี” และมอบเป็นของขวัญแก่ประชาชนชาวมุสลิมในพื้นที่

หลังจากนั้นมีการบูรณะซ่อมแซมและต่อเติมเมื่อคราวใช้
 ดอนรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระ
 นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2536 ทรงมี
 พระราชกระแสรับสั่งกับนายสัมพันธ์ ทองสมัคร รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงศึกษาธิการให้บูรณะปรับปรุงอาคารของมัสยิด
 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติ
 ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติ
 เป็นปีที่ 50 ใน พ.ศ. 2539 ส่งผลให้ตัวอาคารขยายและต่อเติม
 ออกทั้ง 2 ข้าง และยังสร้างหอดูฮาดเพิ่มอีก 2 หอ ในเวลาต่อมา

คติความเชื่อในการสร้างมัสยิดกลาง หรือ ญะมီးฮ์(อาหรับ: **الجميلة**) แพร่มาจากประเทศในแถบ
 ตะวันออกกลาง ซึ่งมีขึ้นเพื่อให้ผู้นับถือศาสนาจากมัสยิดและชุมชนต่างๆ หลายแห่งมารวมตัวกัน เพื่อทำ
 ละหมาดร่วมกัน หรือฟังคำอบรมสั่งสอนก่อนละหมาด (คุฎบะฮ์) นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสที่ชาวมุสลิมจะได้ร่วม
 พบปะกันนอกเหนือไปจากชาวมุสลิมในชุมชนของตัวเอง

● สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา

สงขลา เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ตอนล่าง มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ และมีขนาด
 พื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคใต้ มีจังหวัดที่อยู่ติดกันได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง ปัตตานี ยะลา สตูล
 และยังมีอาณาเขตติดต่อกับรัฐไทรบุรีและรัฐปะลิสของประเทศมาเลเซีย

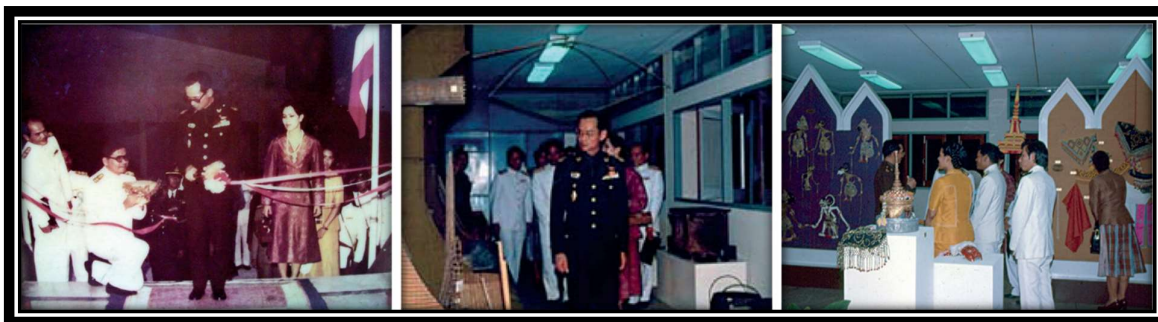
๑. ประวัติสถาบันทักษิณคดีศึกษา

สถาบันทักษิณคดีศึกษาเป็นหน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยทักษิณ มีที่ทำการอยู่ที่บ้านอ่าวทราย หมู่ที่ ๑
 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๑ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้เปิดวิทยาเขตประจำภาคใต้ขึ้นที่ จังหวัดสงขลา
 ศาสตราจารย์สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ซึ่งขณะนั้นได้ถูกยืมตัวจากวิทยาลัยครูสงขลาให้มาช่วยราชการที่วิทยาลัย

วิชาการศึกษาสงขลา โดยทำหน้าที่หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยได้นำนักศึกษาออกฝึกเก็บข้อมูลภาคสนาม ผลจากการเก็บข้อมูลครั้งนั้นทำให้ได้ข้อมูลวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นวัตถุของจริง สมุดข่อย ข้อมูลที่เป็นมุขปาฐะในรูปของแถบบันทึกเสียง ภาพถ่าย ภาพสไลด์ และภาพยนตร์ พร้อมทั้งได้พบว่าข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีค่ายิ่งเหล่านั้นกำลังจะสูญหายไป จะต้องรีบจัดเก็บอย่างเร่งด่วน การจัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมจึงได้กระทำอย่างเป็นระบบ

จนในปลายปี พ.ศ.๒๕๑๔ ภาควิชาภาษาไทยได้นำข้อมูลต่างๆ ที่เก็บรวบรวมได้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวรรณกรรมลายลักษณ์ หนังสือชุด สมุดข่อย และข้อมูลซึ่งบันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียง มาจัดรวบรวมไว้ในห้องเดียวกันและตั้งชื่อห้องว่า “ห้องวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้” ซึ่งนับว่าเป็นจุดกำเนิดของสถาบันทักษิณคดีศึกษา จากห้องวรรณกรรมท้องถิ่นได้พัฒนาเป็นโครงการ “ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ.๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เปิดอาคารศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ ต่อมาได้ยกฐานะเป็น “สถาบันทักษิณคดีศึกษา” ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓

การดำเนินงานได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ จนเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๙ ศาสตราจารย์สุธิวังค์ พงไพบุลย์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมของภาคใต้นั้นสำคัญยิ่งต่อการที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง แต่จะต้องขยายงานด้านพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยาและด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกันให้ครบวงจรและศักยภาพสูงพอ ซึ่งได้มีการเตรียมการไว้มากพอที่จะเป็นฐานในการขยายงานได้ แต่จะต้องมีที่ทำการเพิ่มมากขึ้นและพื้นที่เดิมไม่สามารถขยายได้ เนื่องจากต้องใช้พื้นที่มาก จึงได้ศึกษาสถานที่ที่จะขยายงานและได้พบว่าบริเวณเกาะยอเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุด คือบริเวณบ้านอ่าวทราย หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา โดยในระยะแรกสามารถจัดหาที่ดินสำหรับก่อสร้างได้ ๒๒ ไร่ พร้อมกับการเสนอโครงการขยายพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา เพื่อขอรับงบประมาณสำหรับการก่อสร้างที่ทำการใหม่ ซึ่งได้รับอนุมัติงบประมาณจำนวน ๒๑,๓๗๔,๐๘๗ บาท โดยเป็นงบประมาณผูกพัน ๓ ปี คือ ปี พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๓๒

พิธีวางศิลาฤกษ์ได้กระทำเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๐ โดยนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น คือฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นประธานในพิธี การก่อสร้างได้แล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์เป็นองค์ประธานในพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถานคติชนวิทยา สถาบันทักษิณคดีศึกษา เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๔

ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ สถาบันทักษิณคดีศึกษาได้รับงบประมาณให้ก่อสร้างอาคารนวมภูมินทร์ ซึ่งเป็นอาคารที่ได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างขึ้นตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ การก่อสร้างได้แล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๓๗ และสถาบันทักษิณคดีศึกษาได้จัดตกแต่งภายในอาคารเป็นห้องนิทรรศการต่างๆ ได้แล้วเสร็จรวม ๑๓ ห้อง ใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ ๒ ปี จึงเสร็จสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์เป็นองค์ประธานในพิธีเปิดอาคารนวมภูมินทร์ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๙

จากนั้นมาสถาบันทักษิณคดีศึกษาก็ได้พัฒนาและดำเนินงานมาเป็นลำดับ จนเป็นที่รู้จักและยอมรับของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศโดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน ในปี พ.ศ.๒๕๔๓ สถาบันทักษิณคดีศึกษาได้รับรางวัลดีเด่น “ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและโบราณสถาน” จากการจัดประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Award) ซึ่งจัดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๔๘ ได้รับรางวัล “หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย” จากสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ได้รับรางวัลดีเด่น “ประเภทแหล่งท่องเที่ยวนันทนาการเพื่อการเรียนรู้” จากการจัดประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Award) ครั้งที่ ๘ จัดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ รางวัลล่าสุด "Museum Thailand Popular Vote" จาก Museum Thailand Award 2018 ซึ่งถือเป็นความภาคภูมิใจหนึ่งของหน่วยงานที่ได้ทำหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางศิลปะและวัฒนธรรมภาคใต้ และการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของภูมิภาค

๒.หาดสมิหลา

ชายหาดที่สำคัญของสงขลา ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองสงขลา ติดกับทะเลอ่าวไทย เป็นชายหาดที่สวยงามเงียบสงบ หาดทรายขาวสะอาด มีทิวต้นสนทอดยาวไปตลอดแนวชายหาด ดูร่มรื่นและเหมาะแก่การนั่งเล่นริมทะเล มีจุดให้เล่นน้ำทะเลอย่างปลอดภัย พร้อมด้วยสัญลักษณ์ของชายหาดไม่ว่าจะเป็นรูปปั้นนางเงือก และรูปปั้นหนู-แมว มีบริการร้านอาหาร ร้านค้า ห้องน้ำ และที่พักครบครัน ตั้งอยู่ ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา

๓. มัสยิดกลางประจำจังหวัดสงขลา

มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า มัสยิดกลางดิยฺนุลอิสลาม โดยมีฉายาคือ "ทัชมาฮาลของเมืองไทย" ด้วยมีสถาปัตยกรรมงดงาม ราวกับถอดแบบมาจากทัชมาฮาลประเทศอินเดีย โดยมีบ่อน้ำทอดตัวอยู่ด้านหน้ายาวกว่า 200 เมตร ช่วงที่พระอาทิตย์ตกดินก็จะสะท้อนภาพของมัสยิดลงสู่ผืนน้ำ งดงามมากจนกลายเป็นจุดเช็คอินยอดฮิตของเหล่าช่างภาพมืออาชีพ นอกจากนี้ด้านของมัสยิดยังออกแบบอย่างประณีต ละเอียดอ่อนสวยงาม ทางเดินถูกปูด้วยหินอ่อน ดูเรียบง่ายสงบน่าเกรงขาม **ที่ตั้ง** : ถนนลพบุรีราเมศวร์ ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

เวลาเปิด-ปิด : การเยี่ยมชมด้านนอกสามารถเยี่ยมชมได้ทุกวัน แต่ภายในอาคารจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ดูแลก่อน ทั้งนี้ หากเป็นพิธีสำคัญก็จะให้เข้าได้เฉพาะผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเท่านั้น

